

Sárospataki

Iskusági Közlöny

.....

Főszerkesztő:

Darányi Lajos

Társzerkesztők:

Csathó József, Harsányi László, Harsányi György

Felelős szerkesztő:

Kovács József

„Pünkösöd“ (Tollrajz.)

Muraközy Körmendi László.

Megjelenik július és augusztus kivételével havonta egyszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sárospatak. — Kollégium.

Előfizetés:
Egész évre ... 4 pengő
Félévre ... 2 pengő

TARTALOM:

Darányi Lajos: Az Ige főiskolánk istentiszteletein. — Tóth Ferenc: Jerikóból Béthelbe. (Vers.) — Harsányi István: A magyar irodalom-tanítás krízise. — Tóth Ferenc: Én is — Te is . . . (Vers.) — Győry Kálmán: Piritós novellát ír. — X: A Közlöny és a kis diák. — Komáromy Sándor: Figurák a Kórusból. — Martin Miklós: Egy békételen óra. — Komáromy Sándor: Az én Vonatom . . . (Vers.) — Diákadomák. — Irodalom és művészet. — Egyleti élet. — Hírek. — Szerkesztői üzenetek

Sárospataki

Ifjúsági Közlöny

XLIV. évfolyam.

Május hó.

1929.

Főszerkesztő:

Társszerkesztők:

Felelős szerkesztő:

Darányi Lajos

Csathó József, Harsányi László, Harsányi György

Kovács József

Az Ige főiskolánk istentiszteletein.

Főiskolánk a téli hónapok alatt saját fűthető imatermében tart istentiszteletet minden vasárnap délelőtt a szokott időben. Ezeket az istentiszteleteket — nagyon rossz kifejezéssel — *ifjúsági* istentiszteletnek nevezik. Rossz ez a kifejezés már csak azért is, mert nem igaz. Ifjúsági istentisztelet csak az lehet, ahol kizárólag ifjúság van jelen. Ezeket az istentiszteleteken pedig — hála Istennek — ott van a theologiai és gimnáziumi tanári kar is. Az első megállapítás tehát az, hogy az imateremben tartott istentisztelet nem ifjúsági istentisztelet.

Ennek tisztázása után az a kérdés, hogy miért tart a főiskola külön istentiszteletet? Nagyon sokan azt hiszik, hogy ennek az az egyetlen oka, hogy hideg van a nagy templomban. Ez az ok a legszegényebb és a legsoványabb. Jól van, ha hideg van, akkor menjenek az imaterembe a kis diákok, vagy ha úgy tetszik, minden diák, de ez nem vonatkozik akkor a főiskola körében levő felnőttekre. Vagy ha ők se mehetnek a nagy templomba, akkor egyáltalán ki menjen? kinek van módja jobban felöltözni? Hogy nézné azt a református egyház, hogy egyszer csak a templomlátogatók nagy része elmarad, mert hideg van? Bármennyire jót akar is a főiskola, ebben az esetben nem szolgáltató-e rossz példát az egész gyülekezet számára? Aztán az is kérdés, hogy a fűtött helyen tartott istentisztelet nem kapatja-e el úgy a diákok, hogy később nem megy el soha fűtetlen templomba, mert nincs hozzá szokva? Ezek a kérdőjel elé állított mondatok módosítható, gyöngíthető, de végleg soha el nem oszlatható vádak lennének a nagy templomon kívül tartott istentisztelet ellen, ha ennek csak az, vagy egyáltalán az lenne a szülőoka, hogy hideg van. De ezek a vádak maguktól elesnek, mert a főiskola nem a hideg elől menekül, amikor külön tart istentiszteletet. Mi tehát a célja? Kihangsúlyozni azt, hogy a főiskola első sorban lelki alakulat s mint ilyen, közösséget alkot és ennek a közösségnek olyan személyes ügyei is vannak az ő hatalmas, személyes Istenével, hogy

ezt igazán ott lehet elintézni az „évszázados“ falak között. Megmutatása annak, hogy a főiskola az Úristené, hogy a legnagyobb Mester itt is az Úr Jézus, Ő elibe járulnak még a hétköznapi mesterei, a tanárok is. Az imateremben tartott istentisztelet a pataki főiskola magabeszállása, visszavonulása, a titkos kamrába való bemenetel, hogy zárt ajtókat mellett rebegje el a *saját* imádságát, a saját kérését. Ez a külön tartott főiskolai istentisztelet igazi célja és oka. Még akkor is ez — bár ellentmondásnak látszik — ha fűtik is az imatermet. Hisz a nagy templomot nem azért nem fűtik, mert a fűtés Isten ellenes, vagy pedig mert nem akarják fűteni, hanem egyszerűen azért, mert nem lehet. Az imatermet azért fűtik, mert lehet.

Már most, ha a főiskolában tartott istentiszteletnek ennyi sokféle előzménye és célja van, ez az istentisztelet nem közönséges istentisztelet. Minden itteni istentiszteletnek aktualitása van, nem jó rá akármelyik predikáció, még akkor sem, ha kifogástalan az a predikáció. Ezeken az istentiszteleteken Isten előtt részletezi a főiskola a maga életét. Úgy érzi magát, mintha egy család volna, tehát családias; őszinte, egész a szókimondásig, bizalmas, egész a szembenézéssig és alázatos, egész a föld poráig. Ezeken az istentiszteleteken nem az ember értekezése kell Istenről, hanem Isten értekezése kell a pataki főiskola életéről, életkérdéseiről. Ezért volna kívánatos a sorozatos prédikáció-téma. Különös és páratlan alkalom ez: előre tudja az igehirdető, hogy kik lesznek ott.

A jelenlevők — foglalkozás szerint — két csoportra oszthatók: tanárok és diákok. Ebből az következik — amit már fentebb megállapítottunk — hogy így a főiskola által tartott istentisztelet nem ifjúsági istentisztelet. Az az istentisztelet nemcsak az ifjúságnak szól, így az Igét sem lehet csak az ifjúságra alkalmazni. Ha az igehirdető csak az ifjúságot venné figyelembe, az feltétlenül az Ige rovására történe.

Ennek kimutatása előtt írjunk le egy imatermi istentiszteletet. Tíz órakor az osztálytanár urak névsor olvasás után felvezetik osztályaikat. Elfoglalja ki-ki helyét, illetőleg a diákság kétharmada leül, egyharmada állva marad. A tanár urak helye a szószék jobb oldala melletti padok. Már most ha az igehirdetés ilyen beállítottságú, hogy: ifjú testvéreim!... Ti diákok!... akkor ez szó szerint azt jelenti, hogy az igehirdető nemcsak Isten, hanem a tanárok nevében is beszél az igehirdetés pedig csak Isten szava lehet. Az egyszer bizonyos, egy pillanatig sem lehet tagadni, hogy kifelé, mások életében minden tanár — a mai pataki tanárok pedig épenséggel — csak a jót, a szépet és igazat akarják. Csakhogy az igehirdetés ideje alatt (az igehirdetőt kivéve) minden embernek saját magával kell törődnie és nem másokkal. Az igehirdetés alatt ne legyen ideje a templomban levőnek más emberre gondolni, legfeljebb csak bűnbánattal, de fölény nélkül sohasem. Az igehirdetés több, mint minden emberi pedagógia, mert az igehirdetés az isteni pedagógia összessége. Az istentiszteleten hirdett Ige minden ember személyes életkérdése, nem lehet másnak adni, mint ahogy nem kölcsönözhető át a lélekzetvétel. Az volna a

legnagyobb büntetés: ott tartani valakit az istentiszteleten és az ő számára nem hirdetni az Igét. Az igehirdetésben Isten akarata van. Isten akarata pedig mindig több és más irányú, mint az emberi akarat. Az Ige többet igényel, mint akármelyik iskola törvénye. Nagyon szegény az az igehirdetés, sőt nem is igehirdetés az a predikáció, amelynek ez a végső summája: tanuljatok. Isten előtt még a jelesek jelese is lehet menthetetlenül elégtelen.

Az igehirdetés tehát sohasem állhat a tanárok pártjára; az aztán természetes, hogy a diákok pártjára még kevésbé. Az igehirdetés az a csodálatos titok, amely az összes foglalkozású embereket arra akarja rábírní, hogy az Ige pártjára álljanak. Az igehirdetésben nem az ember akar hódítani, hanem Isten. Az embernek nem igazoltatnia, hanem meggyőzetnie kell általa. Az Ige előtt mindenki egyforma; az Ige előtt nincs foglalkozás, nincs tanár és diák, csak ember: alázas, vagy kemény szívű ember.

A főiskola által tartott istentiszteleten tehát minden jelenlővő Isten előtt áll. Az ádáz küzdelemmel folytatott nyolc éves háború (Karácsony Sándor elnevezése. Az Erő vezércikkeiben.) erre az egy órára mindig fegyverszünetet köt. Nehézség csak addig van, amíg az ember nem tud alázas, Isten előtt feltétlenül kicsi ember lenni. Ha felmerülne az a jogos kétely, hogy nem ássa-e alá a feltétlenül szükséges tekintélyt ez az egy színvonalra való állítás, hát azt kell rá felelnünk, hogy mindaddig, míg az Ige Ige marad, nem. Hisz minket embereket úgyis egy nagy szolidaritásba von az, hogy mindnyájan bűnősek vagyunk. Gondoljunk Pál apostolnak a rómabeliekhez írt levele 3. részének 12. versére. „Mindnyájan elhajlottak, egyetemben haszontalanokká lettek, nincs aki jót cselekedjék, nincsen csak egy is.“ Mit akar itt Pál apostol? Le akar rombolni minden tekintélyt, le akar gazemberezni minden embert? Sokak előtt talán érthetetlen, de: nem. Nem, már csak azért sem, mert Pál apostol nagyon jól tudta, hogy az igazi keresztyén, ha azt hallja, hogy mindenki bűnös, akkor nem arra fog gondolni kárörvendve, hogy: apám is, a tanár úr is, hanem kétségbe esve zokog fel: *én is!!* „Óh én nyomorúlt ember! Kicsoda szabadít meg engem a halálnak testéből?“ (Róm. 7: 24.), így fog szabadulást, kegyelmet keresni. Az igehirdetést tehát a keresztyén ember szemével kell nézni, sőt csakis úgy lehet nézni. Az Ige annyira magas, hogy az nem állhat semminek a szolgálatában; az Ige annyira isteni hatalom, hogy mindennek az Ige szolgálatában kell állania. A jeles diák még nem biztos, hogy az Ige szolgálója. Athénben is voltak jeles diákok. De az Ige szolgálója, ha elégséges bizonyítvánnyal is, de egész biztosan jeles diák. Meg kell értenünk, hogy az ember életében nagyobb bűnök is vannak a szekundánál. A szekunda már gyümölcse annak a rossz fának, amelynek a gyökerére az Ige fejszéje minden istentiszteleten odavettetik.

Az eddigiek mind a hallgatóságra vonatkoznak. Az igehirdetőről elég legyen csak ennyit szólni: Az igehirdető nem magát, hanem az Igét adja. Az az első kérdés: csakugyan az Igét adta-e? Ha az Igét szölte az igehirdető, akkor tovább már nem az igehirdetőt kell

bírálni, mértékek alá állítani, hanem kinek-kinek saját magát kell a hallott Igéhez mérnie. Ha nem az Igét szólta az igehirdető: megvannak a törvényes fórumok, ne legyen elnézés vele szemben. Az igehirdetést még az igehirdető tetszése sem irányíthatja. Erre vonatkozólag a Biblia, a Heidelbergi Káté és a II. Helvét hitvallás az irányadók. Az igehirdetés célja mindig az épülés. Csakhogy nem biztos, hogy *továbbépülés*. Ha addig volt az emberben istenellenes, már az is épülés, ha ez lerombolódott. Egy igehirdetés nem végez el mindent, ezért van minden vasárnap istentisztelet, ezért kell az egész életünknek istentiszteletnek lenni.

Ha németül írtam volna a fenti sorokat, csak az értené meg, aki tud németül. Magyarul, magyarán, egész főiskolánkat, sőt egész életünket Isten kezében érezve, mosolygó szeretettel írtam, amit írtam. Ha a német nyelvnek van olyan furcsasága, amit nem ért meg mindenki, akkor — higgyük el — az itt használt nyelvnek is lehet olyan furcsasága, amit csak Biblia mellett, mosolygó szeretettel lehet megérteni.

Darányi Lajos,

a főiskola ez évi s.-lelkésze.

~~~~~

Jérikóból Béthelbe.

Jérikóból én Béthel felé
Az Elizeus útján megyek:
Viszek egy titkos üzenetet . . .
A Jáhvé üzenetét viszem.
Titkának a pecsétje szívem.
Félően nagy, szent félelemmel
Magamba rejtve én Béthelbe
A Jáhvé üzenetét viszem . . .

Dobnak reám súlyos köveket
Jérikó útján, Béthel felé
És gúnyolnak hangos gyermekek.
Én szótlánul tovább megyek:
Rejtve viszek egy üzenetet.

De jaj Izráel Béthelének,
Hogyha titkossal odaérek
És ha felbontom a pecsétet,
Mert az Úrnak átka van nálam
És Béthel lesz halálraváltan
Az Úr Isten szent haragjára
Bosszumnak jogos igazsága! . . .

Tóth Ferenc

I. é. h. h.

A magyar irodalom-tanítás krízise.

Irta: Harsányi István.

(Folyt. és vége.)

Fontosabb, szerintem legfontosabb feladata az irodalomoktatásnak az *ízlésnevelés*, ami más szóval annyit jelent, hogy nyolc esztendei magyar tanítás fejlesszen ki a tanulóban egy bizonyos egészséges, határozott, megbízható ízlést. De mi tulajdonképen az ízlés? *Olyan érzék, ami elvszerű következetességgel ítél minden a tetszés szempontja alá eső értéket.*

Amit ezenkívül az érzéken kívül kap az ember az irodalom-oktatástól, az efemer értékű. Ezt nem „oblivioni discimus,” míg az írók életrajzi adatai, az egyes munkák tartalma rövidebb-hosszabb idő alatt a feledés martalékává lesz. A kritikai ízlés egy életre szerzett tulajdon, amelynek alkalmazása által mindig lépést tarthatunk a fejlődő irodalommal s kielemezhetjük magunknak korok, irodalmak szellemét, s minden irodalmi, művészeti stb jelenségnek kijelölhetjük az őt megillető, egyedül számára fenntartott helyet. Másszóval rendet teremthetünk magunk számára az irodalomban, művészetekben. S mindeme tevékenységünk közben egyedüli kalauzunk saját ízlésünk!

De vajjon mik az irodalomtanítás ízlésnevelő eszközei? Természetesen nagyon sokfélék: függenek a tanár egyéniségétől, intelligenciájától, pedagógiai vénájától, szuggeráló erejétől stb. Itt csak azokat említem meg, amiket a legfontosabbaknak s föltétlenül szükségeseknek tartok.

Mindenekelőtt fontos eszköz s talán legcélravezetőbb az olvasás, mégpedig a tudatos, értelmes olvasás. Azaz nem elég, ha valaki minden válogatás nélkül nekirohan a könyveknek s rendszertelenül „falja” azokat, csak az elolvasott könyvek mennyiségére ügyelve. Sőt, ez nagyon is káros lehet. El tudok képzelni olyan embert, aki Jósikát, vagy Jókait jobban megismeri egy-két értelmesen elolvasott regényéből, mint aki esetleg minden regényüket *átolvasta*. Az olvasás módjának legalább olyan nagy a fontossága, mint az olvasott anyag mennyiségének. S azt hiszem, helyesen látom a dolgot, ha azt mondom, hogy az olvasni tanításra nagyon kis gondot szoktak fordítani az iskolákban. éppúgy, mint ahogy nem veszik figyelembe a tanulni tanítás óriási fontosságát sem! Pedig mennyi gyötrelmes kintól meg lehetne szabadítani az ifjú lelkeket, mennyi energiát lehetne szabadá tenni s hasznos munkára fordítani, ha tanáraink vennének maguknak egy kis fáradságot s a tanulás *művészetébe* próbálnák bevezetni tanítványaikat. Mennyi sok áldásos, boldog, gazdag eredményű órát jelentene ez tanárnak, tanulónak egyaránt. Meg kell látni már egyszer, mennyi minden fordulna meg egy csapásra, ha a tanár nem élete megrontóit látná tanítványaiban, akiknek támadásai, cselvetései ellen mindig védőállásba kell helyezkedni parirozásra készen s akikkel csak kényszerűségből s csakis osztályon belül foglalkozik. Fejlődő, kibontakozni akaró individuumokat, lelkeket lássunk a diákban, próbáljuk nyesegetni vadhajtságait s legyünk segítségére legjobb énje ki-

fejtésében. S ha talán egyebet sem adunk a tanulónak, minthogy megtaníttuk tanulni s látva olvasni, az már óriási eredmény!

Az ám, de sokszor a tanár van hivatva arra, hogy az olvasás ösztönzését felébressze a tanulóban, hogy megszerettesse az olvasást. Sokszor nagy fáradtsággal jár ez a munka, de azt hiszem, seholsem lehetetlen. É tekintetben optimista vagyok az ifjúsággal szemben. Minden várat el lehet foglalni, csak persze mindeniket más-más eszközökkel. Minden fiatal lélekhez vezetnek bizonyos rejtett ösvények, csak ki kell puhatolni őket! Egyikhez Benedek-meséken, másikhoz Verne Gyulán, Jókain, Madáchon, Aranyon, vagy Tamási Áronon keresztül visz az út. Nehéz munka, elismerem, de itt kezdődik a pedagógus tulajdonképeni értékes, nem pusztán reprodukáló és mechanikus lelketlen munkája. *Egyénekkel* állunk szemben, nem valami lelketlen *emberanyaggal*. S éppen ez teszi felemelővé, egyben felelőssé a pedagógus tudatát.

Ismerek olyan érettségizett embert, aki előszeretettel emlegeti, hogy sohasem olvasta az Ember tragédiáját, pedig dolgozatot is írt róla! Szomorú, hogy ilyen esetek előfordulhatnak, de ezért nem *csupán* az ifjúságot hibáztatom, s valószínűnek tartom, hogy sokszor a tanárban, a tanár pedagógiai érzéke, ismeretei s olvasottsága körül van a hiba.

A helyes, értelmes, céltudatos olvasás, amellet, hogy megmérhetetlen élvezetet nyújt, biztosan vezet az ízlés kifejlesztése felé.

Az írásbeli dolgozatoknak sem csupán az a céljuk, hogy tönkretegyék a tanár délutánjait. Ezeket is nagyon szépen be lehet állítani az ízlésnevelés szolgálatába

Nagy horderejű tényező az erős kezekben levő önképzőkörök működése. Sajnos, nagyon sok tanulónak s tanárnak nincs érzéke az önképzőköri munka iránt. Sok tanárnak nincs kedve ahhoz, hogy önképzőkörök irányításával belemélyedjen az ifjúság lelkének, művelődésének fejlesztésébe s vezetésébe. Pedig azt hiszem, nagyon sokan hálával s szeretettel gondolunk vissza munkás önképzőköri éveinkre. Sohasem fogom elfelejteni s levetkőzni azokat az intellektuális és morális élményeket, amiket az önképzőkörnek köszönhetek. Nem szükséges itt hosszabban tárgyalnom az önképzőkör nyújtotta lehetőségeket, hiszen elég, ha csak a szabadelőadások, a vitatkozások, bírálatok stb. nagy fontosságára utalok, melyek elsőrangú tényezői lehetnek az ízlésfejlesztésnek.

Nagy serkentő erővel bírnak a tanulmányi versenyek, amelyekről azonban sok helyen mit sem tudnak.

Az ifjúságnak szemináriumi jellegű munkára való tömörítése, a művészettörténettel való foglalkozás mind olyan dolgok, amiket, ha a tanári kar nem kezdeményez, az ifjúságnak kellene kiprovokálni.

Nem lehet említés nélkül hagyni a magyar irodalommal rokontárgyak jelentőségét sem. Görög, latin-, német- stb. tanításunknak karöltve kellene járnia a magyar tanítással. Hiszen a cél egy és ugyanaz! De sajnos, a nyelvtanulás nem céltudatos nálunk. Különösen a latint-görögöt tartják szükséges rossznak. Sokan még a szük-

ségességét sem látják be. Azt meg nagyon kevesen, hogy nem csupán a nyelvtudás a cél. Csak eszköz ez, ami a különböző irodalmak, különböző népek szellemének megismeréséhez vezet; fáradtságos, bozotos út, amelyen fölmegyünk a hegyromra, hogy onnét gyönyörködjünk az élénk táruól csodás panorámában.

Hány gimnáziumot végzett ifjú van tisztában azzal, hogy milyen szépségeket rejtegetnek a görög tragédiák! Hányszor találják szépnek Tacitus tömör, meggondolkoztató, robusztus prózáját, Schiller „Das Lied von der Glocke“-ját, vagy Heine költeményeit? — S mindez azért van így, mert formalizmusokba süllyed s lelketlenné és céltudatlanná válik a nyelvtanítás, amin végre is segíteni kell. A zene izlésnevelő hatása annyira kézenfekvő, hogy kár is rá vesztegetni a szót!

* * *

Ha az említett s más eszközökkel sikerült egészséges, józan ítélőképességet, ízlést „impregnálni“ a tanulóifjúságba, akkor nyugodtan lehet odaállítani azok elé a küzdelmek elé, amelyekben része les, valahányszor a körülmények nyilatkozatra kényszerítik.

S ha az eddig mondottakat elfogadjuk s föltételezzük, hogy az iskola megadja az ifjúságnak ezt a bizonyos ízlést, (amely kötelesség alól pedig soha ki nem bújhat!) azt hiszem, minden köntörfalazás nélkül kimondhatjuk a legnagyobb határozottsággal, hogy igenis tessék foglalkozni, intenzíven foglalkozni a középiskolában a modern magyar irodalommal is. (Szándékosan nem használtam a tanítási szót; Isten őriz, hogy valami dogmaszerű tanokat próbáljunk becsepegtetni a fejlődő ifjúság lelkébe a modern magyar irodalomról!)

Egy érettségizett ember számára hivatalosan megfeneklik a magyar irodalom Mikszáthnál Gárdonyinál, legjobb esetben Herczegnél. Ami ezenkívül van, az nem egyéb, mint pár sornyi jóakarató dogmatikus szemfényvesztés. Tessék már egyszer megdönteni a Beöthy-féle beosztás egyedül üdvözítő hitét! Én pl. sokkal jobbnak látnám, ha tanáraink, nem várva a későn jövő rendeletre, olyanféleképpen osztanák be az irodalomtörténetet, hogy a 7. osztályban letárgyalnák Kisfaludy Károlyt, Jósikát, Eötvöst, Vörösmartyt, szóval a romantikusokat is s a nyolcadikban kezdenék a klasszicizmus korával. Így aztán erre a korra több idő jutna; nem tárgyalnák le fél oldalon Gyulai Pált, aki legmesteribb kifejezője volt a klasszikus ízlés elveinek. Belemerrülhetnének Kemény Zsigmondba, időt szánának Petőfi prózája, úti levelei megismertetésére; tudomást vennének Salamon Ferencről stb. S hányan vannak, akik igazán megérdemelnék, hogy tüzetesen foglalkozzanak velük. Ugyan hány érettségizett fiatal ember tud valamit Péterfy Jenőről, Katona Lajcsról, Riedl Frigyesről, Horváth Jánosról stb.? És azt érdemlik a XX. század írói, amit kapnak a mai rendszer mellett?

Beoltottuk az ifjúságot a jó ízlés szérumával: adjuk hát kezébe bátran Ady Endrét, Móricz Zsigmondot, Szabó Dezsőt, Bibó Lajost, Gulácsy Irént stb. stb. stb., tárjuk fel előtte az újjászületett erdélyi

irodalmat s bízzuk kritikai érzékétől átítatott ízlésére az ítéletet. Szabadítsuk meg attól a sok parafaövtől, ami eleinte úszni tanít, később pedig csak ballaszt s akadályozza az úszást; szabadítsuk rá a modern magyar irodalomra: tessék, válogasd ki, amit méltónak tartasz magadhoz s íteld el, vedd el magadtól ami férc, ami üres ami hazug, ami képmutatás. Szemeld ki a drágagyöngyöt a hamisak közül.

Tagadom az internacionális irodalom értékét s ezért szeretem Adyt, Móriczot, Bibó Lajost, Tamási Áront, akik véresen és igazán magyarok, mert sokuknak tragédiája a kitzasztottság, a megnevértés, a felelőtlenül, a divatból, vagy muszájból elítélés. Móricz Zsigmond kedvesen nyilatkozik a sátoraljai helyi izraelita nőegyletben sárospataki diákveiről s Sárospatak kapui és szive zárva vannak régi diákjuk előtt!

Vannak esetek rá, hogy egy tanár megválasztását attól teszik függővé, hogy hogy vélekedik Adyról? — Szegény tanár, ha már saját véleményét sem mondhatja ki. S itt álljunk meg egy pillanatra! Egy tanár csak akkor végezhet a szó valódi értelmében vett nevelő munkát, ha szívéen keresztül s legszentebb meggyőződéséből fakadnak szavai. Csakis igaznak érzett igazságokat lehet szuggeszliív módon átadni. Vélekedjék bárhogy az a tanár Adyról, egyetlen követelmény, hogy saját véleményét adja s ne rideg átadója legyen a dogmatikus tanoknak, hanem közös munkával, tanítványaiival karöltve próbálja megközelíteni az igazságot.

Szavazzon a tanári kar bizalmat az ifjúságnak s saját magának azáltal, hogy rá meri bízni az ítéletet az ifjúság ép ízlésére, amit ő nevelt belé.

S ha ez megtörténik, nem kell kétségbeesve gondolnunk arra, hogy jaj mi lesz, ha az ifjúság kezébe kerül Ady Endre, Móricz Zsigmond s a többiek, akik hitem szerint vannak olyan jó magyarok, mint a legtöbb mellveregető Nárcissus-magyar!

~~~~~

Én is — Te is . . .

Ist is egy csepp vért,	Hullattál Te is,
Ott is egy csepp vért,	Fájtak sebek is:
Hullattam drága bért:	Fejeden a tövis.
Ist is egy csepp vért,	Hullattál Te is
Ott is egy csepp vért.	Vért is, könnyet is.

De Te másokért
Atdál drága bért,
Hullattál drága vért.
Én csak magamért.
Jaj, csak magamért!!

Tóth Ferenc.

Piritós novellát ír.

— Irta: Györy Kálmán. —

Mindenki tudta róla, hogy lírai hangulatok fűtik terjedelmes kebelét s hogy hazánk ilyenmű jelességei közé alanyi ellágyulásai emelték és ámbár a süldő diákok is ott hordták zsebükben eme szavaktól ékeskedő kártyát, hogy: „Piritós ref. hitész és alanyi költő“, mégse csodálkozott hát Sárospatakon senki, mikor nagy hírrel elhíresztelődött, hogy Piritós novellát ír. Ez a nem mindennapi esemény nagy tárgyalásokra adott aztán okot. Erről beszéltek akkor mindenfelé. A pletykadombon jogászok és theologusok, hátrább tisztos távolban mendikások szemlélődtek a Piritós vállalatának mikénti kime-netelén.

— Hászen, alanyilag elég értelmes poéta ez a Piritós komám — vágta agyarára a hosszú p.pát Süveges — de már novellában hitványnak kell kiminősitenem Mit értesz te ehhez? fölnyeskedett Tóth János, a sima arcú és finom modorú theologus. Piritósnak van témája. Királyhegytől le a Tiszáig kalandoz az ő fantáziája, a Bodrogköz mocsárvilágában, morgó nádtengerében... csak ki kell színezni; ahoz meg ért ő. Különösen, ha iszik! szólt bele döntőleg Hatvany Károly, csibészek előtt félelmetes nagy Gyana.

Abban egyeztek aztán végeredményben meg, hogy Piritóstól az érdekességet, bizonyos romanticizmust nem lehet elvitatni, bízzák hát rá a dolgot, mutassa meg, hogy mit tud, miképpen elégíti ki a széltében hosszában felcsigázott irodalmi érdeklődés dagályát?

Piritóson pedig csakugyan látszott ezen időtájon, hogy vajudik valamin. Bújta a magánosság isteni csendjét és gyakortabban iszogatót, mint annak előtte. Gyakran lehetett látni, hogy órákról ellógva nagy papírtekerccsel ballagott az iskolakert lombos fái alá, füle mellett egy hosszú ácsplajbásszal. Régi, keserűre zöldült kájzerja szárnyai libegtek a kacér szelek szárnyán... miközben messze merengő szemei véstjőslólag pislogtak. A diákság tisztelettel tért ki előle; bár akadt szemtelen mendur, ki meg mert állani színe előtt vagy negyven lépésnyire és úgy bátorkodott tudakolni: Készül-e a novella Piritós bácsi? De ilyen epizódok csak elvétve akadtak.

Mint az áradat, úgy nőtt azonban a novella híre és a Piritós nagysága. Volt, ki azt mondta, hogy nem készül el; más úgy vélekedett, hogy már ki kell vele rukkolni, mert a ki nem elégített kíváncsiság nemcsak Piritóst seperné el, de a főiskolát is. Még a kollokviumi izgalmon is magasan és felette túl nőtt a novella ügy. Ugy, hogy a bölcsészeti kollokviumra loholó Csóka rettenetesen fel volt izgulva, mégis oda szólt a nagy kapuban egykedvűen pipáló Piritósnak: Mi van a novellával, Sándor? Piritós elnézett az egek felé, közben kotorázta a zsebében tengődő dohánymaradékot és csak sokára, igen sokára, mikor Csóka már régen visszavágódott — akkor méltatta a kérdést ilyen feleletre: Készül, alaposan készül Csóka öcsém!

Hát készült is. Hisz azok a szélsőséges jelenségek, mik eme napokban lettek köztudomásúvá a nagy Piritósról, azt mutatták, hogy valami készül, hogy egy vulkánikus lélek kitörése meg fogja rázni az öreg Hegyalját. Valami vihar előtti csendféle ülte meg a lelkeket. Piritós pedig járt-kelt egyre idegesebben, közel negyedszázados hitészeti flegmájából kivetkezve. Mind több és egyre nagyobb jeleit mutatta az istenségből lelkezett nagyírónak. Olykor bőszen rohant és csapzott fürtű góliát fejét kitérta a vad pataki szelek elé és ordítván ordított, hogy: hányan haljanak meg? Néha pedig lerokadt az anyaiskola északi mohos szögletéhez és ott sirt alagyai ellágyulások közepette...

Mindazonáltal az idő széleseben haladt. Közeledtek a júniusi vizsganapok, de a közel félévi vajadás nem szülte még meg Piritósnál a kívánatos és régen beharangozott eredményt. De tévedett, ha azt hitte, hogy ingyen fürödhet a népszerűség és messze hir napfényében. Egyre fenyegetőbben döngették vastag dobhártyáját a türelmetlen diáktámadások: Hol a novella Sándor? Avagy: Mi lesz már Piritós bácsi!

Végre aztán egy forró alkonyon, amikor vést jósoltak a Héce feletti komor fellegek, megállt Piritós a főiskola kapucsarnokában a legmagasabb lépcsőn. Pár perc alatt hire futamodott, hogy a nagy férfiú kiállt a nagy nyilvánosság elé. Süveges megfújta a tároगतót. Jöttek a diákok, akár a felkavart áradat — szuszogni se lehetett — félő volt, hogy beszakad a kapu a szokatlan nyomástól, vagy lángot vet a tető a túlfűtött szívektől. Piritós nagy, veres arca ez alkalomra érdekes, sápadt mezt öltött fel. Hevítették a nagy belső forrongások és az emberfeletti vállalat izgalmi...

Hátraszegte bikaerős nyakán a bozontos koponyát, görnyedve emelte meg a félmázsás irattekercset és az ácsplajbász fenyegetőleg meredt elő a fülénél. Lőn nagy csendesség erre. Fiúk, pataki diákok! Kezdte recsegően Piritós. Engedjétek meg, hogy az előszót élőszóval ömledezzen előttükbe!... Egy pár kivénült diák ingerülten szólt vala: Majd beszélj a tíz éve elmaradt kollokviumaidon! Halljgy a novellát!! A Piritós gárdabeli cimborái azonban kivették, hogy a novella előtt szót emelhet Sándor, mint szükséges tárgyi ismertetést a novellabeli szülemény megértéséhez. Előlépett hát Sándor és ömlött ajkáról a szó.

Tudjátok, hogy én álmodozó vagyok, Goethe is az volt, szeretem a vihart, az őszi elborulásban álmodozó pusztát, mint a nagy Petőfi — szeretem a borocskát hasonlóan Csokonayhoz — járok az ősmagyarok között, akár kortársam, az a Körössi Csoma; nagy ember vagyok hát, egy eleven mult köztetek, a tejeles szájúak között, mindazonáltal is bocsánatot kérek tőletek, hogy e reszkető kezemben lévő novella olyan fenséges, drámai erővel tör elő és fel, meg le, hogy nem merem felolvasni! Tudniillik mindnyájan meghaltok benne, kivégezlek benneteket ától cettig! — Érthető morajlás zúgott át a diák-tengeren. Olvasd fel, ha még tudsz olvasni! kiállt feléje re-

kedten Pogrányi, a karcsu jogász. Halljuk! zúgtak mások. Hozsánna! évődtek a humoristák . . .

Meg is bátorodott erre Piritós Elkavarta orra elől a gomolygó pipafüstöt és messze dübörgő hangon elénekelte a novellát, saját dallamon, mint Regős elődje: Tinódi Lantos Sebestyén . . . Az' volt benne, hogy a Király-hegy felébredt régi dermedtségéből és őrült-bőszült kitörés közepette eltemette a várost, diákjaival, reményeivel, multjával és minden ábrándozó, huncut lány szemével; csak ő maga, Piritós élte túl a nagy, irtózatos kataklizmát.

Irtózatos csend támadt. Nem kísérté taps és falrengető éljen. Fenséges elgondolás! törte meg Horváth Győző a feszült hallgatást. De meghalltunk benne mindnyájan! vetette ellene Lőrincz Laci — én pedig még nem akartam meghalni! Az semmi! verte a pipát az oszlophoz a délceg Tariska — ha mi meg is haltunk, de hogy merte megölni a Főiskolát is!? Le vele! harsogott szilajul; vesszen a zsarnok! bömböltek más oldalon . . . és a megrettent mendur-sereg már látta, hogy Piritós bácsit, a nagy és tisztelt ősdíjakot ízekre tépi a vihar.

Am Piritóst nem olyan bordában szótték . . . avagy nem ő verkedett-e a varbói legátióban száz farkassal? Rugott tehát egyet a lábával és ordított hatalmasat, hogy pár méterre szédültek a közel állók. Ez a heroszi fellépés páratlan hatást váltott ki a könnyen hevülő diákságban Éljen Piritós! zengett-bongott a boltozatos kapualja . . . Halál fia, aki bántani meri! ugrott melléje Süveges . . .

Piritós Pedig állt ott, kivette széles mellét, domborodó hasát, mint aki egy viharzó tengert fékezett meg. Befejezhette volna egyoldaluan a harcot — elvonulhatott volna az ifjúság üdvivalgása között, mint győzhetetlen Robur, kinek nincsenek immár kötelességei. De megérezte, hogy tartozik valamivel. Megemelte hát a nagy öblös pipát és lőn nagy csendesség. Fiúk, pataki diákok! A novellát át fogom alakítani, szátok íze szerint . . . mához egy évre aztán végérvényesen felolvasom!

Azon az éjszakán minden diáknak szép álma volt. Piritóst látták szárnyakon úszni napfényben a kéklő zenit felé . . . Piritósnak, a viharezett alanyi költőnek azonban az volt a legrémesebb éjszakája.. szakadatlanul viaskodott álmában egy szörnyű fenevaddal: az átala-kitandó novellával.

~~~~~

A Közlöny és a kis diák.

Ha ezt a kérdést megtudnánk oldani, egy nagyon nagy lépést tennénk a kibontakozás felé. Mondanom sem kell talán, hogy most még nagyon kényes a Közlöny ügye s kétes a jövője. Felismerte magában, az örök ifjúságra szánt hajban az ősz hajszálat. Könnyen észrevehető, hiszen mit takargassuk, hogy bágyadtan csillog már a szeme s nincs meg az az acélos, izmos életerej, ami a megindulás-

nál ragályozódott belőle. Értékének fokmérője épen a diákság, a diák-olvasótábor. Mig addig eseményszámba ment s izgalmat keltett egy számnak is megjelenése, ma alig van, aki végiglapozza s unalmas órákon legfeljebb a „Hír“-rovatot végigfutja Mit mutat ez? Azt, hogy az „Ifjúsági“ Közlöny nem az ifjúságé többé. Nem annak szíve lüktet benne, nem annak képe vetődik ki lapjairól, nem annak egészséges, friss élete zendül meg soraiból. — Sokan panaszkodnak vidéki olvasók is, kik végeredményben ugyanezt konstatálják s ugyanez irányban állítanak igényeket: a pataki Közlöny nem adja a pataki diákélet képét. Nem érezhető ebből Patak levegője s a diákélet életerős, való optimizmusa.

Milyen nagy lépést tennék most már a szorúlt helyzetből menekülésre, ha megoldanánk ezt a kérdést: a Közlöny és a kis diák. Megszóllaltatnánk az igazi pataki „diák“-ot, a kis mendurt, vagy az épen felsőssé lett ötödikest és ezzel próbálnánk rácafolni az alaptalan rágalomra, hogy ma már nincs pataki diákélet. Bemutatnánk önfényképeit az egyéni sajátú pataki diáknak. Adnánk derűs lelkéből egy darabot, vagy közölnénk éledő gondolatait, feltáratnánk velük életük egy-egy szakát s bizonyosan sok, ma támasztott igényt tudnánk kielégíteni, a „túl komoly“ s így egyensúly vesztett Közlönnyt melegbé s „hazaiabbá“ tenni, mert a legációk sok vidéket bejárt és sokat tapasztalt kis pataki mendikánsa kis buksi fejéből nem is gondoljuk mennyi élet teremne meg. Amit egy talán már túl komoly theologus nem lát meg, abban benne él a kis diák; amely húrhoz már nem ér el a keze, azon könnyedén játszik a kis diák.

A Közlöny tehát nyerne ezzel sokat. Ugyanakkor a kis diákok is. talán még többet kapnának. Mily kevés ügyesség kellene hozzá, hogy játssa a Közlöny a lélekidomár Lándory szerepét. Milyen könnyen tárhatna fel és tarthatna kezében egy fejlődő, jövőt alkotó kis világot. Egyik lelket a másikkal rázná fel s kényszerítené a vallo-másra: nem vagyok gyilkos, nem öltem szép tradíciót, nem fojtogatók reményekre jogosító lelket, csak egy volt a bűnöm, nem ismeretek eléggé engem. Milyen lelkesítő s termékeny lenne egy-egy kis diákra, ott látni nevét a Közlönyben egy egy pár sor írás alatt, mit saját szíve termelt napvilágra. Munkakedvét sokszorozná, hibáit megismerné s kis életének szépségeit gyümölcsöztethetné.

Hogyan lehetne most már egy ilyen munkát megindítani? A terv csak a jövő évben valósúlhatna meg, de az előkészületeket már most meg kellene kezdeni s nyáron, levelezés által esetleg folytatni. Egy rendes toborzással kezdődhetne a munka. Óh, a kis pataki diákok között nagyon sok vállalkozó szellemű fiú van. Miért ne lehetne összpontosítani azt a sok erőt, mit titkos katonacsapatok műsoros összejövetelein, titkos önképzőkörök gyűlésein, vagy épen, amit diák-szobákban úgy esti kályhatűz mellett elpazarolnak. Az összetoborzottakat irányíthatná szépen a Közlöny egy szerkesztője útján s alakíthatna belőlük egy nagy szerkesztőséget.

Gondoljuk meg, milyen sokat gazdagítaná ez a munka magát ezt a szerkesztőt is Közlöny szempontjából. Amit kis emberkék nem

tudnának érvényesíteni, azt szépen tudhatná kidolgozni ő. Mennyi új színt, mennyi új témát, mennyi cikket kapna épen ebből a munkából. S maga a közlőny milyen szép. milyen üde s ifjú lehetne ismét a theologus, a diák s a kis diák képviselőjében. S más eset nincs is a megmentésére. Csak az menthet meg, ki most a vádlók koronatanúja.

A munka talán gyümölcsöző lesz később, de annál nehezebb a megindulása. Mi kérnénk minden pataki diáktestvért, ki gondolja, hogy még van valami köze a Közlőnyhöz s vele a pataki diákélethez, e kérdésre vonatkozó észrevételeit, aggályait, jó tanácsait utolsó számunk megjelenéséig közölje velünk. X.

~~~~~

Figurák a Kórusból.

— A Főiskolai Kórus május 5-iki hangversenyére. —

1. A tenorista.

(Lelőhelye az I. tenor.)

Ha kell, ha nem kell, trillázik folyton,
mint esti csendben szerelmes pittypalattý,
hangszálain, mint fonalán a pók,
vidáman futkos: ott szalad, itt szalad.

Egy septim-akkord? Csak egyszerű skála,
a modulációkat jól intonálja:
a dal fonalán az egekbe szállni,
da capo al Fine ez a mániája . . .

2. A basszista.

(Lelőhelye a II. basszus)

Mint távoli orkán sulyos dübörgése,
anyját hívó bornyu fájó bégetése,
a füstölgő vulkán ijesztő morgása:
úgy kél ajakáról a dal zendülése.

Hogyha leszorítja a gége pedálját,
tempo rubato morogva kivágja,
bővített harmadot s velencei c éket,
mint a mennyi dörgése, bőgve recsitálja . . .

3. A szólista.

(Feltalálható minden fakkban.)

„Én vagyok én, én vagyok én, én vagyok én
az utolérhetetlen büszke legény,
a többi, kérem, mit tud a többi,
egy hang ér valamit: az is az enyém!

Ha majd pianóba halkul a nóta,
hallgassák meg kérem, mit tudok én “
S a többi hitvány, gyenge torkot
keresztülzengi a büszke legény,
mert csak azért is én vagyok, én vagyok,
én vagyok én! . . .

4. *Az agilis.*

(Feltalálható minden fakk első sorában.)

Csupa kéz, csupa láb, csupa száj,
semmibe fuló nagy rohanás,
ide fut, oda fut szaporán,
nyugta nincs, ha későn, ha korán,

boldog, ha egyszer ránéz a tanár úr,
de egy tiszta hangot ki nem ad magátul,
aranyat lel, mert korán tud kelni,
csak egyet nem tud soha: énekelni . . .

5. *A sértett.*

(Megtalálható mély megvetéssel hátravonulva a Kórus mögött)

„Hogy én ilyen bandában énekeljek?
arról szó sincs, de nem is lehet,
ha nem kellettem a kivetett karba,
meglássák, hogy juszti sem énekelek!

Szerelnék nagyon, ha sokat hiányzanék,
hiszen a hiányzót, tudom, jól büntetik,
pukkadjon meg mind ez a banda,
nem éneklek, de nem is fizetek nekik . . .”

6. *A hiányzó.*

(Feltalálható a kaszinóban, korzón stb. csak kórus-órán nem.)

„Mit nekem a Kórus, mit nekem a dal,
kényszeríteni engem úgy se tud senki,
fontosabb nekem a filozófia,
mint nap nap után kórusra menni . . .”

S a szegény Kórusnak az a szerencséje,
hogy e típusnak magva nem szakad
s míg hiányzó van. lesz büntetés is
s a Kórus pénztár el nem apad . . .

Komáromy Sándor
ref. theologus.

Egy békételen óra.

— Hangulatrajz. —

Az óra egyhangúan ketyeg az asztalkán, a fejét kezeibe temető szerzetes előtt. Fut a kis másodpercmutató lankadatlanul, míg a nagymutató lomhán, lassú ugrásokkal baktat előbbre a számlapon. Az óra és a szerzetes közt nyitott könyv hever. A falon szentek képei, a szobácskában széjjel piros plüss székek, egy üveges könyvszekrény, a sarokban kályha. A szomszédaszobából gyerekzaj hangzik át. Délután három óra . . . Ilyenkor odaát még áll a világ, még nincs szilencium . . .

A fiatal paptanár csak néz, mereng üres tekintettel, úgy látszik mintha az órát, vagy a könyvet nézné, pedig ő ezekből nem lát semmit. Gondolata valahol távol időzik. Olyan idegen a szobája, olyan bántó az ajtón átszűrődő gyermekzajongás . . . Olyan furcsák a képek a falon, olyan visszásan hat az a könyv, amely előtte fekszik. Sehogysem érzi magát. Unatkozik . . . Felkel a székről, a könyvszekrényhez megy. Keresgél, turkál a könyvek között; lapozgat ebben is, abban is; visszadugja a többiek közé. Ma olvasni sincs kedve . . . Végig rójja párszor a szobát. Ebben sem leli kedvét . . . Az ablakhoz megy. Kinyitja. A szellő belibben s kissé felkapja a reverenda alját, meglebbenti az ágytakarót is, s az asztalon heverő papirlapok közül párat ledob a padlóra. Ezzel sem törődik. Csak nézgel kifelé az ablakon.

Künn az utcán emberek jönnek, mennek. Szomorú, meg kacagó emberek. Olyan furcsák. Hogy is fér meg egymás mellett oly sokféle hangulat egy rövidke utcán? Bizarr gondolata támad. Ha az emberek egyformán kacagnának vagy egyformán sirnának, nem jobb volna-e? Talán jobban megértenék egymást, mélyebben belemarkolnának egymás lelkébe . . . De így?! Oly furcsák az emberek . . . Itt egy öreganyó, kosárral a karján, alig tipeg-topog, míg mellette két kócoshajú gyerek egyre gúnyolódik, vidoran fickándozva. Amodébb két alak jön. Egy sovány, alacsony emberke, meg egy magas, kövér ember. Ugyan nem lehetett volna arányosabban, egyformára szabni mind a kettőt? . . . Könnyű kacagás pont az ablak alatt. Lenéz. Egy kacagó fiatal pár. Csitri lány, meg egy surján legényke kacagnak jóságosat . . . Nem! Ezt nem lehet kibírni . . . Komoran teszi be az ablakot . . .

A szomszéd tanuló szobából parázs jókedv csilingelő kacaja hat át. Valamin nagyon jót nevetnek a fiúk . . . Rájuk nyitja az ajtót. A fiúk ajkán elhal a kacaj, s csaknem „vigyázz”-ba vágják magukat. Mikor kéri őket, hogy csak folytassák a játékot, egy sem mozdul . . . Vége az előbbi jó kedvnek. — A szerzetes komorabb lesz. Hát olyan fekete árnyék ő itt a fiúk ragyogó, fényes kedvén? . . . Vissza, vissza a szobájába. Utána nagy csapódással csukódik az ajtó.

Az asztalhoz megy. Szomorún elszaladt az idő, s ő még semmit sem tett eddig. Pedig valamit kell tennie . . . Itt állnak a szekrény tetején a gyakorlati füzetek . . . Azokat is javítani kellene, hiszen pár nap múlva gyakorlatjavítás az iskolában. Ezen aztán megnyugszik. Leül. Kijavít két-három füzetet, de ez sem megy úgy, mint kel-

lene. Félreteszi ezeket is... Elmereng a semmibe. Lelke mélyén úgy fáj valami, valami úgy hiányzik belőle. Sokszor érzi ezt a hiányt. Valami kipottyant az életéből. Sokszor úgy szeretne ő is kacagó, derűs ember lenni, de ilyenkor lekötözi valami, lelke fenekén a kicsordulni akaró kedvet s kénytelen belemertülni a kesernyés hangulatba. Fiatal korával is öregnek érzi magát. Az idősebb rendtársak szeme folyton rajta van, furton-furt neki adják a munka tömegét. Hisz' fiatal... Pedig nem az. Ő soh'sem volt fiatal és soh'sem lesz az. Vagy fordítva? Gyerek, hogy egész életén át gyerek maradjon? ... Nem. Mégis. Volt fiatal. Egyszer... pár évvel ezelőtt... valahol messze, más vidéken... látogatások egy kis plebánián... kirándulás az erdőbe... ibolyaszedés... bokréta átnyújtás egy kis leánynak, akit úgy szeretett és akit még sem lehetett szeretnie... aki miatt ide helyeztette magát, messze... messze, hogy a lelkét mentse... Óh, miért is nem szabad neki szeretnie, miért nem lehet ember, ha egyszer embernek teremtett. Miért nem élhet emberi életet, szép családi körben feleség, gyermekek között...

Újra kacagás csilingelt át a szomszéd szobából, de nem bánta, bár már silencium idő volt... Már jól esett neki a kacaj, az üde gyermekhang... s a lelke mélyén visszhangzott a fiúk jókedve, akik úgyszem mondják meg neki, hogy mi a jókedvük oka; mert csak a komor szerzetest látják benne. És amint a lelke mélyén békésre rándultak a kusza komor vonások, az asztalon levő gyakorlati füzet itatósa melegen pergő sócseppeket ivott magába. A szerzetes könnyezett.

Martin Miklós.

~~~~~

Az én Vonatom...

Halálmezőkön megy az én Vonatom,
bús, nagy, fekete Vonat,
lelkem, az örült, vad masiniszta
Végtelenbe űzi a vas-lovat...

Dübörögnek az Álom kerekek,
vértől izmosos a Vágyak két sine
és összeölelkezik valahol messze
az elérhetetlen Semmibe.

Halottat visz a fekete Vonat:
szívem fekszik ott koporsóba zárva,
nem hullat könnyet senki sem érte,
és nincsen senki, aki megsajnálja...

Tudom, hogy várják minden állomáson,
hogy megálljon ott a fekete Vonat,
de lelkem, az örült masiniszta
Végtelenbe űzi a vas lovat...

Sárospatak.

Komáromy Sándor
IV. é. theologus.

Diákadomák.

Helyreigazítás. Lapunk áprilisi számában, „A Közlöny és a lányok“ c. cikkben van egy ilyen kitétel: „Kiss Berzsó láttára ugyancsak megmozdultak a mendurszívek, főleg a másodikosoké.“ Az említett cikket, így ezt a kitéfelt is, én írtam Fájdalom, gratulációkat, köszönő leveleket sem egyesektől, sem irodalmi társaságoktól nem kaptam érte. Megnyugszom. Nem zugolodom. — Azonban a cikk még sem maradt hatás nélkül. Még jobban megnyertem vele a másodikosokat, de: elveszítettem a nem másodikosokat. Még az utcán is kikerülnek, nem köszönnek, fenyegetőznek. Egymás után kapom a névtelen leveleket, amik tele vannak jó tanácsokkal, hogy mondjak le; miért vesz olyan ember tollat a kezébe, aki abszolúte nem teszi lelkiismereti kérdéssé, hogy igazat ír-e, vagy nem? Férfiúi (tyűh, majd elszóltam magam), női büszkeséggel állok minden fenyegetés elé, (bár -- nem tudom milyen vonatkozásban — de bakó is van közöttük.) Mindazonáltal, mivel magam is meggyőződtem, hogy egy kicsit talán többet írtam az általam annyira szeretett másodikosok (a lányok se kivételek) javára, mint amennyit a valóság megengedhetőnek tart, azért a fentebb idézett mondatot így igazítom helyre: „K. B. láttára nemcsak a mendurszívek mozdultak meg ugyancsak. Így aztán egyáltalában nem dönthető el, hogy csakugyan a másodikosok kabátja kapta-e belülről a legtöbb oldalbaütést?“ Egyébiránt sérteni nem akartam. (Még azzal sem, hogy a „helyreigazítást“ a diákadomák közé tettem.)

Tisztelettel *Ila.*

*

Vidékre hívták a Kórust vendégszerepelni. Az előadás után bál következett. Jól számítanak azok a vidéki mamák, az ilyen bálók nagyszerűen szoktak sikerülni. Lévén a sikernek az a magyarázata, hogy a szegény pataki diáknak ilyen idegen helyen nincs hol fejét lehajtania, így kénytelen az egész éjszakát a bálteremben tölteni. Még az ég is segítségükre jön ilyenkor a lányos mamáknak, mindig esik annyi eső, hogy még az utcán sem lehet sétálgatni. Holmi szűk tánctermekekben pedig a legjobb megoldás mégis csak a tánc. Így esett bele a táncba az említett kirándulás alkalmával a zengő kar legjámborabb tagja is. Odabátorkodott egy szökeszépséghez és mi türestdagadás: úgy tett, mint a többi. A szöke el kezdett pirúlni és mosolyogni. A theologus előbb zavarba jött, szédült, fogalma sem volt, hogy mit kell ilyenkor mondani. Ekkor jött a megmentő gondolat: beszélni fog a Közlönyről. (Szerkesztője volt akkor a szerencsétlen.) El is kezdte: „Hogy fognak majd mérgeledni a pataki lányok, ha a *Közlönyt* az abauji lánvokról *írjuk* tele.“ A szöke még jobban mosolyog. — Mert az egész számba mást nem *fogadok* el.“ — A szöke már kacag. — „Igen, kérem, mert a Közlöny a mi újságunk, a mi igazi szerelmesünk ott Patakon és ennek most én vagyok a szerkesztője.“ — A szöke elkomolyodik, ránéz a baloldalára tűzött

fehér szekfüre és elmélázik: mondja — szerkesztő úr — szereti maga a fehér szekfüt?“ A szerkesztő előtt elhomályosodik a világ; mást nem lát, csak egy új előfizetőt a maga négy pengőjével, közlönny váró, kedves mosolyával. . . és mindez mindjárt meglesz, csak azt a fehér szekfüt kell leudvarolni arról a szédítően pihegő kebelről. — Csakhogy a fehér szekfü leudvarolása elé fekete akadályok gördültek. A nézők sorából elszántan lép ki egy magyar királyi csendőrőrmester és átkéri a szökét fehér szekfüstül, szóval mindenestül. A szerkesztő nem akarta megkárosítani a Közlönnyt, tehát visszakérte a szökét. A zsandár megint elkérte és így tovább. A legjobb kifejezéssel úgy lehet kifejezni, ami ezután következett, hogy: fűrészeltek a szökével: egyszer a szerkesztő húzta maga felé, aztán a magy kir. csendőrőrmester. A fehér szekfü végre mégis a sajtóé lett. (A sajtó hatalom!) És azután egy közlönny számmal többet vitt az abauji posta . . . Teltek a napok, a hetek, hónapok, de az előfizetési díj még mindig nem érkezett meg. Végre egy májusi délután a következő tartalmú lap tépette szét a szerkesztővel a négy pengőt váró reményt és a féltve őrzött fehér szekfüt:

Mélyen tiszelt szerkesztőség

Van szerencsém értesíteni hogy X.
Y . . . Z . . . i lakos részére már
több ízben elküldött és innel pedig vissza
küldött az ugy nevezett Ifjusági köz
lönyük, Tehát ezen Ifjusági közlönnyre
neki szüksége egyáltalán nincs így an-
nak az erőszakos küldésének a leszüntetését
kérem, Az edig elküldött lapokkért pedig a
megrendelőtől a számláját egyenlítése ki már
annál is inkább mert azt czimzet nem ren-
delte az pedig ki rendelte csak udvariaság
ból tette ha volt olyan udvarias az illető
hogy megrendelte ugy legyen gavallér azt.

ki egyenliteni mert
ilyen más által ren-
delt dolgokra szükség
günk nincs, Ezért ezen
nel. kérem a beszüte-
tését, Maradok ki-
váló tisztelettel

A. B.

m. kir csendőr őrmester

Z.

nevezett nő férje!

miket ily viszonyok mellett fel mertünk velük szemben állítani, de ránk cáfoltak s többet adtak, mint vártunk. Elsőrangú s jó izlésre valló az egyes darabok kiválasztása. Kerülik az erotikával bélelt, felnőttek számára írt, izlés nélküli, komolytalan jaz-darabokat. „Az új földesúr,“ „A régi nyár,“ „Az aranyhattyú,“ „A bolygó zsidó,“ „A Noszty-fiú esete . . .“ s a többiek, melyek eddig mentek, már magukban méltók lettek volna a pártolásra. Legközelebb „Ocskay brigadéros“ s „Az aranyember“ is jön s ügyes játékkukhoz bizonyára előlegezhetjük az elismerést. A színészek egy része elsőrangú. Krasznay Ernő Ahasverus, Ankerschmidt szerepei kitűnően sikerültek. Komoly, beleélt, tanult, művészi az alakítása. Pethes Dezső komikus, ötletes játékkával, nagyszerű tánctechnikájával első előadás után meghódította a közönséget. Méltó elismerés illeti meg Szilvássy Etust, ki különösen komoly, tragikus jelenetek mesteri játékos; s Herczeg Tesszát, ki bájos megjelenésével s kedves játékkával kedvencévé lett a diák nézőtábornak. Láng Frédi s Kőszeghy Géza játékaiban van valami nagyon megnyerő. Az előbbinek talán szenvedélyes, nagyon is átértett játéka s szép hangja bilincsel, az utóbbinak pedig jó megjelenése Baranyai Mancsi, Micsek Rózsi, Bakos László. Révész Béla, Stella Gida s a többiek, mindnyájan megérdemlik az elismerést és talán a patakinál hálásabb publikumot. Mert jóllehet nem sok kifogásunk lehet az előadás ellen, két aggály mégis fennmarad: túl kicsi a terem s e kicsiny terem ülőhelyei is aggasztóan üresek. Adja Isten, hogy ha már a terem nem szélesbülhet is, legalább lassanként megteljék.

X.

Egyleti élet.

A Főiskolai Kórus 5 én tartotta nagyszerű hangversenyét, melynek keretében bemutatták azokat a darabokat, amelyekkel a XXII. Országos Dalosversenyen küzdeni fognak az elsőségért. A darabok kidolgozása, színezése oly egyöntetű és művészi volt, hogy ha valami vis-à-vis elő nem adódik a Dalosversenyen, úgy minden remény megvan a győzelemre. A legnagyobb érdem B. Szűcs Ferenc főiskolai ének- és zenetanára, aki naponta 4 órát szentelt önként a Kórusnak. Neki köszönheti a Kórus, hogy megtanult énekelni s a közönség azt a műélvezetet, amelyben a hangverseny alatt része

volt. Ezen a helyen is őszintén gratulálunk ahhoz az országos sikerhez, melyet az Országos Magyar Dalosszövetség pályázatán elért. (A kormányzói csoport kötött karpályázatán első helyen dicséretet érdemelt az „Azt mondják, nem adnak“ című pályamunkája.) Kritikát a Kórus hangversenyéről nem adunk, mert a közönség joga s mi azt nem akarjuk megsérteni, itt csak annyit, hogy továbbra is azzal a lelkesedéssel készüljenek a Dalosversenyre, mint azt eddig tették. A hangverseny műsora a következő volt: 1. Erkel: Himnusz, a Főiskolai Kórustól. 2. Reményik S. verseiből szavalt Nagy Barna

II. é. th. 3. Demény: A tamási bíró háza . . . (A kormányzói csoport kötött versenykara.) Énekelte a Főiskolai Kórus. 4. Az Országos Magyar Dalosszövetség működéséről és a dalosversenyek jelentőségéről előadást tatott Hörcsik Béla, kórus-elnök. 5. Endre Gy.: a) Magasan repül a daru . . . b) Bimbóból lesz a . . . (A kezdő csoport kötött versenykara.) Énekelte a Főiskolai Kórus. 6. Hegedű duett Előadták: Boda Béla és Szatmáry Lajos gimn. tanárok. 7. a) Szeghő S.: Megyen már a hajnalcsillag . . . b) Demény D.: Esik eső . . . (a Dalosverseny összkarai) Énekelte a Főiskolai Kórus. 8. Vigaszavalt Komáromy Sándor IV. é. theologustól. 9. B. Szűcs F.: Azt mondják, nem adnak . . . Énekelte a Főiskolai Kórus. — Felülfizettek a hangversenyen: Gönczy Pál 5 P, Darányi Lajos 4 50 P, Dr. Vasady Béla, Kolozs Richárd 3 50—3 50 P, Zsiros József, Boda Béla 2—2 P, Szabó Zoltán, Kun Dániel 1 50—1 50 P, Padrah Sándor, N. N. (Saujhely), Főző László, Dobozy István 1—1 P, Szilágyi Benő, Szabó Károly, N. N., (Saujhely) 0 50—0 50 P — Jegyüket megváltották: Dr. Mátyás Ernő 5 P, Dr. Bálint Zoltán 5 P, Koncz Ferenc 1 50 P. A Főiskolai Kórus hálásan köszöni az adományokat. — Az Orsz. Dalosverseny költségeinek fedezésére eddig befolyt adományok: A tiszáninneri egyházkerület 100 P, Dr. Rác Lajos Sp. 10 P, Bartha Gyula Sajókaza 10 P, Tomory Dezső Szabolcs 10 P. — F. hó 4 én az ujhelyi ref. Leányegylet által rendezett templomi hangversenyen vett részt a Kórus, 11-én pedig a debreceni Kántusnak adja vissza a két év előtti látogatást.

Törzstáborozás. A Sárospataki Hittanhallgatók Bocskay Bajtársi Egyesülete ápr. 29 én törzstáborozást tartott. A nemzeti Hiszek egy közös elimádkozása után Komáromy Sándor törzsfő lelkes megnyitó beszédet mondott, majd Balázs Ernő Csaba olvasta fel „Örök diákok“ c. novelláját. Derűs hatást keltett Barcsa János egy monológ előadásával. Martin Miklós olvasott fel verseiből, majd Komáromy Sándor szavalt ugyan-csak saját költeményeket. A tábort a Hymnusz eléneklése rekesztette be.

A „Hittanhallgatók Egylete“ és az „Akadémiai Olvasó-Egylet“ eddigi hagyományaival szakítva, elhatározta, hogy tisztségeit ezentúl nem az év elején, de az év végén fogja a következő évre betölteni, hogy így inkább a kikerülő IV. évesek, semmint a viszonyokat nem ismerő, újonnan jött első évesek legyenek azok, kik döntő befolyást gyakorolnak a választásoknál. A választásokat még a pünkössti elekcio előtt eszközlik.

Az „Erdélyi Önképzőkör“ május 5-én fejezte be ez évi munkálkodását. Az a buzgó igyekezet, amelyet a tagok Novák Sándor tanár-elnök úr bölcs vezetése alatt kifejtettek, meghozta a méltó eredményt. A szereplések 6°/_o-a a legmagasabb, a jegyzőkönyvi dícséretes érdemfokozatot nyerte el, 26°/_o dícséretes, 46°/_o jól sikerült, 17°/_o sikerült lett s csak 5°/_o nem ütötte meg a sikerült érdemfokozatot. — A pályadíjakat a következők nyerték el: A XX. század magyar lírája. (10 P.) Tatár Lajos. Magyar-cseh kapcsolatok történelmünkben. (7 50 P.) Tatár Lajos. A gravitáció, tekintettel a bolygók mozgására is. (8 P.) Hegyi József.

A mennyiségtani pályatétel díját (8 P.) Bódy Endre. Német műfordítás. (5 P.) Benkő Ferenc. Eredeti vers. ($\frac{1}{2}$ díj, 2:50 P.) Tatár Lajos. Legtöbbször sikeresen szereplő: Fiedler István, legjobb kritikus Tatár Lajos volt (10--10 P.). A komoly szavaltversenyen első lett Harsányi György, ifj. elnök (10 P.), a víg szavaltversenyen Tatár Lajos (8 P.). — A következő nagylelkű adományokat nyugtázzuk hálás köszönettel: Kürthy Ferenc dombrádi főjegyző ötven P, Dr. Jakób Károly tanár öt P, ifj. Csajka Endre tizenhat kötet könyv, Dr. Rácz Lajos professzor 3 kötet, Novák Sándor tanár-elnök hét kötet, Gesztelyi Nagy László kilenc kötet. Könyvtárunk ez éven 138 kötettel gyarapodott. Az évi bevételt (669 P.) azonban teljesen felemésztették a kiadások, amelyben ilyen tételek vannak: könyvekre 380 40 P, különböző pályá és versenydíjakra 89 P, stb. A jövő évre megválasztott ifjúsági elnök: Hegyi József VII. oszt. tan. *Bakos Zoltán.*

Az I. Rákóczi György Egyesület, iskolánk legnagyobb létszámú egyesülete, május 5-én fejezte

be ez évi termékeny munkáját. Célját, melyet maga elé kitűzött, minden eszközzel igyekezett elérni. Buzgón plántálta gyűlésein elhangzott imádságaival és biblia-magyarázataival tagjai szívébe a vallásos szellemet. Szórakoztató számaival pedig sokszor adott alkalmat az ifjúságnak a nagyobb nyilvánosság előtt való szereplésre. De mégis mindennél jobban beszél a pályaművek száma és azok díjazása. Az ez évi pályamunkák címei és szerzői a következők: 1. *Az első presbyteriánus mozgalmak hazánkban.* (Hegyi József VII. 15 P.) 2. *Jézus megkísértései.* (Bakos József VI 5 P és Berzeviczy László 2:50 P.) 3. *A teremtés és a darvinizmus.* (Berzeviczy László 7.50 P) 4. *Krisztus csodái és a természettudomány.* (Hegyi József VII. 15 P.) 5. *Az özönvíz története a különböző vallásokban.* (Bakos József VI. 5 P.) 6. *Német műfordítás. Schiller: Die Worte des Hanbens.* (Szűcs István VI. 2.50 P.) 7. *Eredeti vallásos novella.* (Palumby Gyula VII. 3 P.) 8. *Eredeti vallásos vers.* (Harsányi György 2:50 és Szűcs István VI. 1:50 P.).

Hirek.

Rozsonday István V. éves tanítónövendék 22 éves korában ápr. hó 30-án elhunyt. Az erdélyi menekülés, a szomorú magyar sors áldozata. Enyhítse hozzátartozói fájdalmát az a tudat, hogy nagyon sokan voltak s vannak még, kik érzik ez idők korbácsütéseit — s az a másik, hogy van valaki, ki mindeneket javukra fordít azoknak, Őt szeretik.

Cserkészhirek. A 763. számú „Sztárai Mihály” cserkészapródcsapat ápr. 26-án tartotta fogadalomtételét, mikor is 9 cserkészapród ujoncot avatott fel Faragó Ede, országos vezetőtisztt. Húsvét óta a csapat mindennap tart reggeli tornát. A kerületi napra, máj. 9 én 20 cserkészapródunk készül, akik a botkocsi versenyben részt fognak venni. Nyári nagy tábo-

runk június 23—július 3 ig lesz Erdőhorváti határában, vagy a putnoki halastavaknál. A csapatnak 22 különpróbas cserkészapródja van. Az ózdi intézőbizottság csapatunknak ajándékozott egy 10 méteres szép összerakható zászlóárbócot. Nagylelkű adományukért ezúton is köszönetet mond a parancsnokság.

Szabó Lajos apródparancsnok május 5 én a pataki csapatok képviselőjében résztvett az újhelyi 238. sz. S. K. G. cserkészcsapat fogadalomtételén. Jó munkát!

Faragó Ede orsz. cserkész vezető-tiszt látogatta meg Sárospatak cserkészeit április 26-án, mely alkalommal a 763. Sztáray Mihály cserkészapródok közül 9-en tettek fogadalmat. A lelkes szavu és rajongásig szeretett vezető-tiszt meleghangú beszéddel köszöntötte a kis apródokat. Ugyanez alkalommal az újhelyi cserkészek is meglátogattak bennünket. — Este a Főiskola tornatermében cserkészestet rendeztek a pataki csapatok, hol a Főiskolai Kórus is hozzájárult szép énekszámáival az estély kellemessé és meleggé tételéhez.

Adományok. Charles Eisler amerikai gyáros a megígért 15 dolláros csekklapot ez éven is elküldötte a legjobb érettségiző számára. — Fűzy Bertalan amerikai kereskedő 5 dollárt küldött az I/a. osztály legjobb tanulója jutalmazására. — Követendő példák.

A Régi Pataki Diákok Országos Szövetsége közgyűlése június 9-én lesz itt, Patakon. Kívánatos volna, hogy minden találkozó erre az időpontra jöjjön össze, mivel így az öregek és fiatalok láthatnák egymást. Hiszen oly kevés a kapocs, mely melegebben fűz össze bennünket. — Valószínű, hogy

néhai Kérészy István, volt gimn. tanár emléktünnepe is ezen a napon lesz.

A 764. Ö. „Timotheus“ öreg cserkészcsapat szorgalmasan készíti vizitáborára (Sárospatak—Szeged), melyen a II. kerület csapatait — mint rendező csapat — vendégül látja. Az előkészületeket Szabó Zoltán theol. prof. parancsnok vezeti. — Vízicserkészeink ápr. hónapban két ízben kalandoztak a Tiszán. — F. hó 9-én egy őrssel képviseltetik magukat a miskolci II. kerületi cserkésznapon.

Harsányi László theologus testvérünk, lapunk egyik szerkesztője, május hó elsején indult külföldi tanulmányútjára Halleba. A jó Isten kísérje lépteit.

Theologus-konferenciát ez idén a budapesti theologusok rendeznek Fótton június 23—26-án. Jövőre Sárospatakra kerül az Orsz. Theologus Szövetség elnöksége s theologiánk rendezi az országos konferenciát.

Ének- és zenevizsga. A régi ének- és zenevizsgák megint felújulnak, ugyanis június hó 9-én külön vizsganap lesz. Kezdeté délután 3 óra.

Rajzkiállítás. Június hó 9-én d. e. rajzkiállítás lesz a gimn. tanulók műveiből. A kiállítás megérdemli a nagyobb nyilvánosság elé kerülést. Kérjük a közönség szíves látogatását. Beléptidj nincs.

Tornavizsga. A főiskola évvégi tornaversenye június hó 16-án lesz új keretek között a főiskolai kertben.

Gimn. Dalosverseny. Május hó 25—26-án B. Szűcs Ferenc tanár mint karvezető, Szathmáry Lajos és Szabó Károly kísérő tanárok vezetése mellett 40 gimn. tanuló

vesz részt a Magyar Orsz. Középsiker Dalosversenyen. — Koronázza siker szereplésüket.

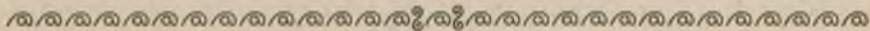
Gyászír. (Lapzárta után.) *Özv. Trócsányi Bertalanné* szül. Radácsy Julianna, dr. Trócsányi József professzorunk édesanyja, f. hó 7.-én meghalt. Temetése 9.-én történt. Szeretteinek adjon vigasztalást Az, aki az elköltözöttet magához szó lította.

A Kórus nagy sikeréről kell hírt adnunk lapunk nyomása közben is. A Kórus 2 évvel ezelőtti „alulmaradása“ után most a Debreceni Kántus méltó versenytársának mutatkozott. Bővebbet legközelebb.

Kirándulás. Június hó elején a gimn. ifjúsága Széphalomra fog menni, hogy ott megtartsa a szokásos Kazinczy tünnepestét. Az időpont még bizonytalan. Valószínűleg június 1.

Tennispálya. A főiskola tanárai körében előkészület folyik a főisk.

ifjúság részére készíttendő tennis-pályák ügyében. Nagy örömmel tölti el szívünket e terv, mert nagy szükségét elégít ki, nagy hiányt pótol. Csak minél hamarabb váljék valóra, hogy e kedves sport, melynek gyakorlása pályahiány és az idegen pályák drága díja miatt részünkre alig volt hozzáférhető, általunk is üzhető legyen. Nagyon örvendetes ez a terv azért is, mert látjuk, hogy a sport a mi érdekünkben figyelmes és kedves gondosság tárgya kezd lenni. Nagyon kívánatos és fontos volna, hogy egy teljes sportpálya álljon rendelkezésünkre valahol itt, a főiskola közelében. Jól esik ezzel kapcsolatban hírt adnunk arról, hogy az Országos Testnevelési Tanácstól a főiskola sporttelep céljaira 1200 P-t kapott. Hálás köszönet érte. Bár e jelentéktelen, de mégis jelentős adományt sok-sok hasonló adomány követné.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. Panka K. Bp. Amennyire örülünk, hogy végre alkalmat adnak a Diák-szövetség hírei közlésére, annyira sajnáljuk, hogy — mivel már revíziókn is elkészült — közlése a jövő számunkra marad.

Gy. K. Erdőhorváti. A cikket köszönjük, a többiben igazán csak élőszóval érthetjük meg egymást.

Kálmus Bátyám! Az én levelem vészett el, vagy a tiéd? Nagyobb baj tán csak nem történt?

Képes vagy elfelejteni, hogy a Közlöny is *Protestáns*, verseid is szemléltetők *voltak* benne . . . ?

Ráczy Pippa. A vicomte bolhái mind elugráltak?

Kiadja: a főiskolai Ifjusági Egylet.

Kiadóhivatali főnök: Gáthy Lajos IV. é. hh.

Kitüntetve Budapestén 1920-ban.

Czeisler Izidor

divatáruháza

Sárospatak

(a Kossuth Lajos-utcán)

Állandó raktár: férfi-, női- és gyermekharisnyák, zoknik, sapka, kalap, ernyők, katonai cikkek, csipkék, rövid-, és kötöttárúk, illatszerek, pipere, férfi- és női fehérneműk.

Csicsery József

cserépkályhauzeme

Sárospatak

mely Zemplénnvármegyében
a legrégebb és legnagyobb.
∴ Alapítottatott 1802-ben ∴

Készít a sárospataki legfinomabb tűz-álló kaolintól a legújabb modern stílusban és kivitelben mindenféle színben és nagyságban cserépkályhákat, kandallókat és takaréktűzhelyeket. - Továbbá ócska kályhajavitások, átrakások vidéken is gyorsan és pontosan eszközölköztetnek.

Kályháimért 10 évi Jótállást vállalok
Olcsó árak! Előzékeny kiszolgálás!

A m. kir. Koronaórség szállítója!

Cím:

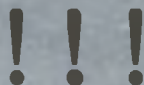
Csicsery József, kályhás
Sárospatak

Koncz Ferenc

angol és francia cipész

Sárospatak,

(a református templomközben)

Megrendelésre készít elsőrendű férfi és női cipőket, csizmákat, varrott és szegezett talppal a leg egyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, melyekből állandó raktára is van. csakis elsőrendű anyagból, szolid árak mellett. Javitások gyorsan és gondosan eszközölköztetnek.

MOLNÁR

JÓZSEF

ÚRI ÉS NŐI

FODRÁSZ

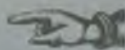
SÁROSPATAK

(Rákóczi uccán, a ref.
egyház épületében.)

Pontos kiszolgálás

Diákság részére
kedvezményes árak

Legszebb ajándéktárgyak nagy választékban!

Joggal mondja az angol:

„Time Is Money“

(Az idő pénz.)

FONTOS Önnek, hogy tudja a pontos időt?

Keressen fel még ma és **kérje az „én” órámat** 3 hónapi próbaidőre. Meg fog győződni arról, hogy lehet olcsón és mégis **megbízhatóan pontos órája.**

Órák, mindennemű ékszerek, dísz tárgyak, **valódi ezüst** evőkészletek **kedvező részletfizetési feltételek** mellett kaphatók.

Spitz Pál

órák és ékszerész, **Sárospatak.** Vidékre **választékok** készséggel küldök!! **Varrógépek** és eredeti **Steyer Vaf-fenrad kerékpárok** gyári raktára!

Fodrász-

és borbélymunkák

legpontosabban eszközöletnek

Dobozy István

Sárospatak

☪ a Patikaközben. ☪

*a diákság felkarolt borbély és fodrász-
mesterének modern műtermében.*

40 év óta áll fenn
id. Szepessy István
sütődéje.

Sárospatak legrégebb, legked-
veltebb péküzlete.

Minden nap friss

péksütemények,

fehér és barna kenyerek.

Nyomatott a ref. főiskola könyvnyomdájában Sárospatakon.